

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

69. An propter periculum incurrendi nova peccata teneantur fideles ad
confitendum frequentius, quam semel in anno? Et an saltem sit obligatio
sub mortali sæpius intra annum elicere actum contritionis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Ergo, cui etiam adde Averſam de Sacrament. Pœnit. quæſt. 15. ſect. 1. §. 4.

RESOL. LXVIII.

An præceptum confessionis obliget propter periculum incidendi in plura peccata, ſi differatur confefſio? Ex part. 1. 1. tractat. 6. & Miſc. 6. Reſolut. 60. alias 62.

Ad hoc dubium reſpondet Joannes Pontius in *Curs. Theol. diſp. 45. q. 6. conl. 2. n. 3*. Queritur hic, an hoc præceptum obliget ad conſtitendum propter periculum incidendi in plura peccata, ſi diu maneat abſque confefſione. Affirmativam partem tenent Cajet. Petr. de Soto, Suar. Filliuc. Fagund. citati à Cardin. de Lugo, qui tenet oppoſitum, & dicit id eſſe de mente Theologorum communiori, quod an verum ſit nolo examinare. Sed certè fundamentum præcipuum ipſius non ſufficit: nempe quod frequentia confefſionis ideo conducit ad vitanda peccata, quia conſtitens dolet efficaciſſe de peccatis, & proponit ea evitare; ex vi autem talis doloris, & propoſiti magis determinatur ad non peccandum: ſed ſine confefſione poteſt habere huiusmodi dolorem, & propoſitum: ergo non eſt neceſſaria ipſamet confefſio. Hoc inquam fundamentum non ſufficit, quia major eſt falſa; illa enim non eſt ſola cauſa; ſed quia per confefſionem ponitur in ſtatu gratiæ ereptus à ſervitute demonis, & propterea majorem habet congruitatem, ut recipiat à Deo gratiam ſuperandi tentationes occurrentes, quam ſi eſſet inimicus Dei ob ſtatum peccati.

2. Itaque concludo cum Authoribus partis affirmativæ, addendo tamen, quòd obligatio currat quando ſine magno detrimento quis conſiteri poſſet: nam ſi tale occurreret, poſſet proponendo vitare peccata, ſperare non deſuturam gratiam qua tentationes ſuperaret.

3. Obijcies: præceptum Eccleſiaſticum de confefſione ſemel in anno eſſe ſuperſuum; ſi quis teneretur communius conſiteri, & hinc etiam oritur, quòd fideles poſſent colligere ſe non eſſe obligatos ad frequentius conſtitendum ex mente Eccleſiæ; quæ non limitaret tale tempus, ſi putaret eos obligari ad id frequentius faciendum.

4. Reſpondeo negando ſequelam, quia illud præceptum haberet hanc utilitatem, ut moverentur fideles ad non continuandum peccatum non conſitendi, quòd committerent omittendo confefſionem ſemel, & ſæpius in anno ultra annum; & etiam ut præcepto Eccleſiæ magis invitarentur ad faciendum id, ad quòd aliàs obligarentur. Nec verum eſt, quòd ex illo præcepto fideles poſſint rationabiliter colligere, quòd non habeant obligationem ſæpius conſitendi: ſed tantum quòd non habent illam ex obligatione Eccleſiæ. Et hæc omnia docet Pontius *loc. cit.* quibus adde Coninch, Granadum, Fagundez, Nugnum, Filliuc. Molfeſium, quos citat Leander.

5. Sed ego non aſſentior opinioni negativæ Cardinalis Lugo quam latè tractat, & firmat de *pœnitent. diſputat. 15. ſect. 4. non. 22. cum ſeqq.* & illam docet etiam Reginald. *tom. 1. lib. 6. cap. 1. non. 29.* ubi ſic ait: Secundum dubium eſt, an obligatio conſitendi tunc contingat cum confefſio cenſetur eſſe medium moraliter neceſſarium ad ſuperandam aliquam tentationem, ſeu occaſionem peccandi.

Tom. I.

6. De eo autem tria videntur tuenda. Primum eſt negari non poſſe quin frequenter conſiteri, ſit optimum, & utiliſſimum remedium adverſus tentationes; quoniam per confefſionem ritè obitum, anima pondere peccatorum exonerata, & divini gratiæ habitu tecta, & roborata, valentior redditur ad ſpiritualem pugnam.

7. Secundum eſt, propoſitam neceſſitatem moraliter loquendi non niſi raro poſſe contingere: quia cogitari non poteſt caſus in quo nequeat tentatio ſuperari, aut novum peccatum mortale vitari, aliter quam per confefſionem Sacramentalem. Nam ad vincendam quamcumque tentationem, & periculum peccandi mortaliter ſuperandum, poteſt ſufficere divinum auxilium excitans nos, & adjuvans. Quòd non dari efficaciter niſi præcedente ſacramentali confefſione, nulla ratio perſuadet; præſertim cum ipſa confefſio, ut debite fiat, requirat potius ſuperationem tentationis, quàm contra; quandoquidem conjunctum habere debet firmum propoſitum non peccandi mortaliter de cætero, data quacumque occaſione, quòd eſt tentationem ſuperaffe.

8. Tertium eſt: dato caſu, in quo revera hic, & nunc in hac perſona, & cum his circumſtantis confefſio exiſtimatur eſſe medium neceſſarium ad vincendi tentationem, & periculum peccandi mortaliter, tunc obligationem eſſe conſtitendi, non quidem ortam ex præcepto confefſionis, ſed ex præcepto quo homo tenetur vitare peccatum illud, de quo tentatur cum lapſus periculo. Tale enim præceptum obligat, ut ad vitationem peccati, ſic & ad media, quæ ſunt ad illam neceſſaria: ſicque confefſionem omittendo in eo caſu mortaliter peccatur, non quidem transgreſſione præcepti divini de confefſione: ſed alterius per quòd prohibetur peccatum illud, cuius probabili periculo quis exponit ſe per eam omiſſionem. Ita Reginaldus, cui adde dictum Leandrum *de Sacram. tom. 1. tr. 5. diſp. 3. q. 17.* ubi teſtatur, eam ſententiam docuiſſe duos magnos viros ſuæ digniſſimæ Religionis Fratrem Franciſcum à Sancto Juliano, & Fratrem Eugeni-um à Sancto Gregorio. Et probat ſupradictam ſententiam, quia ad hoc quòd confefſio in eo caſu obligaret, deberet quis ſibi perſuadere, illam eſſe unicam, & ſingulare remedium ad vitanda peccata: ſive in communi, ſive in particulari, & hæc perſuaſio eſſet falſa, cum revera confefſio non ſit tale remedium: Ergo. Minor probatur primò, quia plura alia remedia reperiri poſſunt, ut jejunia, flagellationes, &c. Secundò; quia licet confefſio ad hoc utiliſſima ſit; non tamen eſt remedium efficaciter, & infallibile; nam confefſio ſolum habet efficaciam circa peccata præterita: circa futura verò licet habeat aliqualem, non tamen infallibilem: ergo tota obligatio hæc provenire ſolum poteſt ex falſa hominis perſuaſione: ergo ſolum intervenire poteſt hic obligatio, quam quis per conſcientiam erroneam ſibi imponit.

9. Remanet igitur ſatis probabiliter firmata noſtra ſententia contra Pontium, & alios, quæ à multis ſcrupulis, & obligationibus liberabit Confefſarios, & Pœnitentes, & ipſimet adverſarij, ut Pontius, velint, nolint, tanquam probabilem conan- tur admittere.

RESOL. LXIX.

An propter periculum incurrendi nova peccata teneantur fideles ad conſtitendum frequentius, quam ſemel in anno?

M E

Et an saltem sit obligatio sub mortali sapius intra annum elicere actum contritionis propter vitandum periculum incidendi in nova peccata mortalia? Ex part. 7. tract. 12. & Misc. 3. Ref. 32. aliis 29.

Sup. hoc in §. 1. Ref. præc. 112.

§. 1. **A**ffirmativè videtur respondere Cajetan. in summa, ver. Confessio, §. 5. præsent. Petrus Soto, de Inst. Sacrd. sect. 5. de necessitate Confessionis. Suarez in 3. part. tom. 4. disputat. 35. sect. 3. num. 10. Fagundez in præcep. Eccles. part. 2. lib. 1. cap. 1. num. 16. & Fillucius tom. 1. tract. 7. capite secundo, num. 40. Quia satis experientia demonstrat, eos nunquam vitare nova peccata mortalia, si confessionem per annum integrum differant.

2. Verum Cardinal. de Lugo, de Sacram. Penitent. disput. 15. sect. 4. num. 45. & seq. rectè non adhæret huic sententia, & idè sic asserit. Dico primò quod frequentia Confessionis non sit medium necessarium ad peccatum mortale aliquod determinatum vitandum, sed ad peccatum mortale in communi vitandum, non obstat quo minus esset obligatio confessionis frequentis. Hæc videtur esse contra Patrem Suarez in verbis citatis, ejus dictionem de medio necessario ad vitandum peccatum in particulari, vel peccatum in communi, impugnavi, disputatione præcedenti sect. ultim. ubi vidimus, non minus obligari hominem ad impediendum peccatum mortale in communi, quando in certò scit sequi ex tali occasione determinatam, quam ad impediendum peccatum determinatum, nec ulla apparet ratio discriminis probabilis, ut ibi explicatum est.

3. Dico tamen secundò: non obligantur communiter homines Christiani ad Confessionem frequentem sub peccato mortali propter periculum illud incidendo in nova peccata, si diutius differant confessionem. Hæc videtur esse juxta mentem communem Theologorum qui huc usque talem obligationem non agnoverunt, nec penitentibus de illa scrupulum iniecerunt, nec in publicis concionibus proposuerunt populo tale præceptum; quod argumentum negativum cum tanta universalitate videtur habere magnam vim; neque enim est credibile ignoratam fuisse per tot sæcula hanc obligationem, aut agnoscebatur, fuisse neglectam à sanctissimis, & doctissimis viris, qui licet frequentem confessionem hortati fuerint auditores suos; nunquam tamen sub obligatione illam ipsis proposuerunt.

4. Secundò probari potest ex præcepto Ecclesiæ de confessione annua, quo licet explicitè non auferatur obligatio ex præcepto divino, vel naturali, si quæ est aliunde ad frequentiore confessionem: valdè tamen insinuat, nullam esse talem obligationem. Si enim communiter tenerentur homines ad frequentiore confessionem, superfluum esset præcipere illis confessionem annuam: sicut si Episcopus aliquis legem conderet in suo Episcopatu, ut omnes qui non essent legitime excusati, jejunarent semel saltem in singulis hebdomadis Quadragesimæ: hæc certè lex non solum esset inutilis; sed etiam nociva & scandalosa; quia subditi crederent, se satisfacere suæ obligationi jejunando semel in hebdomada. Similiter ergo nocuisset, lex Ecclesiastica, quia fideles communiter credunt, se satisfacere suæ obligationi per confessionem annuam ab Ecclesia præceptam: multas alias adducit rationes Cardinalis de Lugo.

Quamvis

5. Sed an saltem erit obligatio sub mortali 12-

pius intra annum elicere actum Contritionis propter vitandum periculum illud incidendi in nova peccata mortalia? Cardin. de Lugo ubi supra n. 54. affirmativè respondet, sed asserit non esse necessarium interrogare de hoc penitentem, nec eum admonere in particulari de tali obligatione, & rationes adducit, ad illum & non pigebit.

RESOL. LXX.

An penitens, qui lubricus, & debilem habet memoriam, teneatur scribere peccata?

Et an, qui peccet saltem venialiter adhibendo nimiam diligentiam & curam majorem, quam oportet in scrutanda conscientia ante confessionem? Ex parte secunda, tractat. 17. & Miscell. 3. Resolut. 46.

§. 1. **M**artinus Bonacina vir doctus in tract. de Sacram. disput. 5. q. 5. sect. 2. punct. ult. n. 6. tenet affirmativam sententiam, si possit sua peccata, abque probabili periculo scribere tempore confessionis, aut etiam antea.

2. Sed absolute, & sine ulla limitatione opinionem negativam tenendam esse tenet Suarez tom. 4. in 3. part. disput. 36. sect. 5. num. 6. Valentia tom. 4. disput. 7. quest. 11. punct. 1. circa finem. Henriquez lib. 4. cap. 4. num. 8. Ratio hujus sententia illa est; quia, ut bene notat Vasquez tom. 4. in 3. part. quest. 90. art. 1. dub. ... num. 24. solum adest præceptum præmittendi examen ante confessionem, non verò conservandi memoriam peccatorum. Ergo non tenemur illa scribere. Imò Sotus in 4. dist. 18. q. 2. art. 4. ad ult. putavit hoc penitentibus non esse consulendum. Sed melius Cajetan. ver. confessio, condit. 11. Nugnus tom. 2. in 3. part. q. 9. art. 2. diffin. unica, ver. circa octavam, concl. Coninch, de Sacram. in 3. p. disp. 7. dub. 9. n. 72. & alij asserunt, licet hoc necessarium non sit, suadendum tamen; quia diligentia hac in re laudanda est, modò evitentur scrupuli, & nimia anxietas; Et notent scrupulosi circa hanc materiam, quo in perferenda conscientia, & numero peccatorum ante confessionem, peccabunt venialiter adhibendo nimiam diligentiam, & curam majorem, quam oportet; quia, ut tradit D. Thom. p. 2. q. 64. art. 1. in omni virtute morali peccatur, non solum per defectum, sed etiam per excessum. Ita Marcellus Magala in 1. p. lib. 5. c. 9. n. 7. ex mente, & doctrina Navarri in cap. fratres, n. 72. de pen. dist. 5.

RESOL. LXXI.

An mutus teneatur confiteri per mutum, & signa?

Et quid de ignorante idioma Confessarius? Et cursum explanatur, quod amensibus à nativitate non est danda Eucharistia, ne quidem in articulo mortis; nisi, quando erant sue mentis compotes, devotionem ostenderent in hujusmodi Sacramento.

Et an Confessarius tempore, quo obligat præceptum confessionis, possit absolvere mutum, qui præbet signa doloris, etiam si nullum possit ex ejus signis intelligere peccatum, & alius non adstet Confessarius, qui melius intelligat, quod à fortiori procedit in articulo mortis? Ex part. 5. tr. 6. Resolut. 3.

§. 1. Respon